



CZY DZIEDZICTWO KULTUROWE  
WPŁYWA NA GOSPODARKĘ  
EUROPY POŁUDNIOWEJ?

BLANDYNA  
ZAJDLER

## SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii dla szkoły podstawowej kl. VI

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach  
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka  
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień  
Agnieszka Stanuszkiewicz  
dr Beata Rola  
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019  
Ośrodek Rozwoju Edukacji  
Aleje Ujazdowskie 28  
00-478 Warszawa  
[www.ore.edu.pl](http://www.ore.edu.pl)

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –  
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).  
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

## Temat lekcji

Czy dziedzictwo kulturowe wpływa na gospodarkę Europy Południowej?

## Cel ogólny

- Pokazanie roli dziedzictwa kulturowego dla rozwoju społeczeństw.
- Kształtowanie postaw tolerancji dla wszystkich kultur, które miały swoje korzenie w rejonie Morza Śródziemnego.

## Cele szczegółowe

- O. wymienia cechy kultury europejskiej;
- O. wyjaśnia znaczenie terminu kultura;
- wskazuje na wpływ warunków przyrodniczych na rozwój kultury, np. regionu Morza Śródziemnego.

## Metody/Techniki/Formy pracy

Lekcja ćwiczeniowa, praca z mapą, gwiazda pytań, praca w grupie.

## Środki dydaktyczne

Podręcznik, atlas geograficzny, gwiazda pytań narysowana na dużym arkuszu (tyle ile będzie grup).

## Opis przebiegu lekcji

### 1. Faza wstępna

N. omawia z uczniami zasady pracy na lekcji, praca w grupach, burza mózgów.

Zadaje pytanie: *Jakie macie skojarzenia ze słowem kultura?*

U. wypisują na karteczkach skojarzenia (jedna kartka jedno skojarzenie) i przypinają je na tablicy. Tym samym tworzą się promienie ze skojarzeniami, uczniowie sami wyjaśniają pojęcie kultura.

### 2. Faza wykonawcza

N. dzieli klasę na tyle grup, ile jest pytań w gwieździe (15 minut).

Rozdaje zadania:

1. Gdzie w Europie, według Was, istnieją najkorzystniejsze warunki przyrodnicze do spędzenia wakacji? Nazwijcie ten obszar Europy.
2. Jak sądzicie, co przyciąga turystów do tego regionu Europy? Uzasadnijcie swoją odpowiedź.
3. Jak myślicie, kto jest najbardziej zadowolony z przyjazdu turystów? Uzasadnijcie swoją odpowiedź.
4. Jak rozwój turystyki wpływa na gospodarkę tego regionu? Uzasadnijcie swoją odpowiedź.

5. Kiedy przyjeżdża najwięcej turystów i dlaczego?

U. wpisują swoje odpowiedzi do gwiazdy. Podczas prezentacji czytają na głos, co napisali.

### 3. Dyskusja: Czy faktycznie region śródziemnomorski jest kolebką kultury?

N. omawia pracę grup.

Prosi o wyjaśnienie, czy rzeczywiście to warunki przyrodnicze decydowały o rozwoju kultury w regionie Morza Śródziemnego. Rozmowa powinna dotyczyć obszarów o szczególnym znaczeniu dla kultury całej Europy (można poprosić nauczyciela historii o przygotowanie informacji o różnych kulturach lub planszę, jeśli nią dysponuje).

### 4. Faza podsumowująca

N. dyskutuje z uczniami, które dziedziny gospodarki szczególnie rozwinęły się w Europie Południowej.

U. wskazują na turystykę i całą infrastrukturę z nią związaną.

N. ocenia uczniów, udziela pochwał klasie za aktywność i pomysłowość przy wykonywaniu zadań.

## Komentarz metodyczny

Podczas lekcji należy wykazać związki między rozwojem turystyki w Europie Południowej a warunkami przyrodniczymi oraz dziedzictwem kultury śródziemnomorskiej.

Należy wyjaśnić, jak ważne jest zrozumienie innych kultur przy zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego kraju.

### Ważne

Warto nawiązywać do informacji znanych uczniowi z klasy IV, na temat kultury oraz dziedzictwa kulturowego w regionie zamieszkania. Gwiazda pytań, czyli problem wpisany w gwiazdę, np. Czy walory przyrodnicze decydowały o rozwoju kultury w regionie Morza Śródziemnego (współpraca z nauczycielem historii)? Uczniowie odpowiadają na pytania: Gdzie? Co? Kto? Jak? Kiedy? Przypinają do gwiazdy swoje odpowiedzi.

Uczniowie ze SPE współpracują w grupie. Lekcja może być dla nich ciekawa i inspirująca, warto zapytać, czy wiedzą coś więcej o tym regionie, czy byli tam na wakacjach.

Uczeń ze SPE realizuje wymagania ogólne zawarte w Pp.:

Opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących w nim procesów. Przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego.

**Kompetencje**

Matematyczne i z zakresu nauk przyrodniczych oraz przedsiębiorczości, a także społeczne, językowe, cyfrowe.